

Tor Nørretranders' tale ved Klimamarchen

Taler

Tor Nørretranders
Forfatter

Dato

25. maj 2019

Sted

Mølleparken, Aarhus

Nu vågner vi

Nu vågner vi. Over hele verden, time for time, mens kloden drejer døgnnet rundt, åbner vi øjnene og indser det enkle, som de unge idisse måneder år og år er ved at lære os alle sammen: Vi må taget her alvorligt, vi må gribe ind og gribe fat om vores eget liv, hele tiden spørge hvad vi skal gøre. Hele tiden, i ethvertøjeblik, ved enhver handling, helt enkelt spørge: Ville det være godt for mig hvis alle gjorde som jeg er på vej til at gøre nu?

Ethvert liv, enhver handling kan være en begyndelse på noget bedre, en anden tid, en anden alvor, et andet engagement. En begyndelse på en glæde, en følelse af tilhør, en stolthed over at være menneske. Vi må hele tiden spørge os selv, om det vi gør, er noget vi ville elske hvis alle gjorde. Eller om vi lusker afsted med at gøre noget, vi inderst inde helst var fri for at se gættet. Hvad vi hver især kan gøre er ikke meget, men det er nok til at det betyder noget, at det gør en forskel – og at vi kan spørge os selv om det er en del af problemet eller en del af løsningen.

Det handler ikke om afsavn, om nægtelse, om smalkost og fromhed. Det handler om at være stolt af sig selv og sit liv. At se det som en styrke og en livsbekræftelse at kigge efter biller og blomster hvor man bor i stedet for at drosle i metalrør til Sydøstasien for at dase i en strandstol. At elske sin elcykel i stedet for en senende benzinbil fra et andet århundrede. At se fremtiden i sine handlinger i stedet for fortiden. At nyde de rige smage i den vilde mad fremfor at nedkværne overdrevne oksebøffer med bearnaisesovs. At opdage et univers af ting der gror selv frem for det vi kommanderer frem i vores landbrug.

Vi vågner nu til indsigt i at mulighederne er enorme. Aldrig har været så megen viden, så megen fantasi, så meget teknologisk snilde og så mange mennesker der kan læse og skrive som nu. Aldrig har vi haft så store muligheder

for at skabe en bedre verden. Viskal bare komme i gang. Ungdommen viser vejen. Over hele verdenhar skolestrejker, børnebevægelser, ungdomskløgt og enkle,insisterende spørgsmål vakt vores opmærksomhed: Vi kan selv tagestilling til det. Det er ikke indviklet – der skal gøres noget.Nu.

Det er ikke tid til at tøve, til at vente, til at bøje nakken iopgivenhed. Vi kan ikke være passive nu, vi kan ikke afventehovedkvarterernes og magtcentrenes beslutninger. De kommer først igang, når vi er gået i gang. Politikerne følger deres vælgere ogvælgerne er os. Vi skal gøre det vi tror på, sige det vi mener ogkæmpe for det vi har kært. Så kommer politikerne med. Det er ikkeomvendt. Det er os, der er verden. Det er os verden venter på.Hver dag, hver morgen, hvert øjeblik: Er vi vågnet? Er vi der? Vilvi gøre det rigtige i stedet for det forkerte?

Det er de små beslutninger, det handler om. Små dagligebeslutninger i lokalsamfundene, boligkvartererne, landsbyerne,skoleklasserne, sportsklubberne, kvindenetværkene, vennekredsene,familierne, i den enkeltes liv. Små ting, små handlinger – javel.Men hvis vi ganger de små handlinger med 7,5 milliard mennesker,så bliver det til store handlinger. Hvis vi alle sammen gør det vitror på, står ved det og er stolte af det, så kommer de allesammen med, politikere, kapitalister, fagforeningsledere,borgmestre og rejsebureauer. Vi skal ikke vente på dem. Vi skalikke give op. Vi skal gøre det vi tror på – så kommer de magtfuldemed. Så følger de store beslutninger om infrastruktur,teknologiudvikling, forureningsbeskatning og massiv støtte til deudviklingslande, der skal have hjælp til at undgå de fejltagelser,vi lavede i de rige lande.

Verden vågner. Den vedvarende energi skal bære fremtiden frem ogvi skal hjælpe til med at fremme den verden over. Vi kan skabeeksempler i vores lokalsamfund, som de kan bruge i andrelokalsamfund. Vi skal gøre videnskab, teknologi og visionertilgængelige for alle. Vi skal hjælpe os selv ved at hjælpe andre.Vi skal fri af fortidens fejltagelser.

Vi er ved at vågne fra et mareridt. Et mareridt vi har haft i10.000 år. Menneskehedens mareridt. Siden afslutningen af sidsteistid har vi bevæget os væk fra den livsform der har præget langtdet meste af menneskets to millioner år lange historie: livet somjæger-samlere der levede af naturens egen overflod.

Klimaforandringen i slutningen af sidste istid fik vores forfædret til at gribe til en teknik, de kendte, men indtil da havde valgt ikke at bruge: landbrugets kontrol over verdens vækster. I stedet for at lade naturen gro frit, skulle den under kontrol og styring. Man pløjede alt det spontane ned og fik sine foretrukne afgrøder til at dominere jorden. Resultatet var en massiv forurening med kuldiioxid, CO₂. Det meste af den CO₂ mennesker gennem historien har ledt ud i atmosfæren stammer fra ændret jordbrug.

Industrialiseringen og de fossile brændsler er vigtigst i dag, men ikke samlet set gennem historien.

Vi var bange. Bange for ikke at få nok at spise. Bange for naturen, bange for verden. Vi troede vi var nødt til at tage kontrollen for at kunne overleve. Nødt til at styre jorden, hente energi i undergrunden og gemme affaldet i tønder. Vi stolede ikke på verden. Vi tog magten over den, og nu indser vi at vi er ved at ødelægge verden. Det er et mareridt, kontrollens mareridt, den onde drøm om at verden ikke vil os det vel.

Men vi er ved at vågne fra mareridtet. Vi er ved at forstå at verden er venlig, at der er masser af energi i det miljø, vi lever i. Vi skal bare fange den med vindmøller, solfangere og biomasse.

Vi skal bare stole på verden og vores egen snilde, så er der nok til alle. Verden er venlig, vi er velkomne i verden, vi hører til. Vi er indfødte på planeten Jorden.

Klimakrisen er en uafviselig udfordring. Den rører ved alt hvad vi gør, hvert eneste øjeblik i vores liv. Den er en fantastisk chance for os. En opvågning. En enkel og altforandrende indsigt: Mareridtet er forbi. Verden er venlig. Verden venter på os, på vores venlighed. Verden venter på at vi vågner op til vores eget liv. Verden venter med glæde.

Kilde

Originalt manuskript

Tags

Demonstrationstale

Relateret

25. maj 2019

25. maj 2019

25. maj 2019

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/tor-noerretranders-tale-ved-klimamarchen-2019-nu-vaagner-vi>